

er slet stillet, enten skulde træbe at blive lige stillet med de andre Samfundslag eller at blive bedre stillet end de, eller at der skulde tages fra et bedre stillet Samfundslag og gives til et ringere stillet, men det forekommer mig, at dette Lovforslag er et Udslag af Klassepolitik paa Grundlag af det bibelske Ord: Hvo, som haver, ham skal gives, paa det at han kan have i Overflod, men hvo, som intet haver, ham skal fratages, hvad han haver. Det er for Byernes Vedkommende en Klassepolitik af denne Art, at Lovforslaget følger, og jeg skal nu i Korthed gennemgaa denne Sag, som den stiller sig for Byernes Vedkommende. Jeg skal ikke holde mig til de 20 Pd. Sukker, men nævne noget, som jeg tror stemmer med de virkelige Forhold. Jeg gaar ud fra, at i Kjøbenhavn og i Byerne overhovedet er Forholdet det, at der spises i en almindelig Arbejderfamilie en c. 60 Pd. Sukker om Aaret. Det vil vise sig at være langt rigtigere end de 2 Pd. Sukker om Dagen, som et Medlem i Dag kom med; et saa rigeligt Sukkerforbrug er næppe almindeligt i Arbejderfamilier. Nej, jeg tror, at et Pund om Ugen vil omtrent være det rigtige, og jeg vil sige, at jeg har i den forløbne Tid gennem Familier af Arbejderstanden, som jeg staar i nogen Forbindelse med, undersøgt det og faaet at vide, at et Pund om Ugen, fraset Højtiderne, er her i Byen det almindelige Forbrug af Sukker. Naar vi nu altsaa sætte 60—70 Pund om Aaret til en almindelig Arbejderfamilie her i Byen, vil det være en Besparelse af 6 à 7 Kr. aarlig, som indvindes ved det foreliggende Lovforslag. I de samme Familier, og det er Familier, som man ingenlunde kan bestynde for særlig Tilhøjelighed til Drukkenskab, er det Skik eller i alt Fald meget hyppigt, hvad jeg, som i Aarene 1875—83 boede her i Byen forskellige Steder paa Kviste og i Baghuse Side om Side med Arbejderfamilier, veed en lille Smule Bested om, at da Forholdet i Reglen er det, at Manden arbejder ude, faar han den eneste varme Mad om Dagen ved sin Hjemkomst, og dertil drikker han hver Dag sin Bajer. Det bliver altsaa, rigeligt regnet, 400 Bajere om Aaret; det er ikke saa forfærdeligt, og det er ikke nogen lavet eller opstruet Beregning. Gaar vi ud derfra og tage den Olfat, som foreslaas her i det foreliggende Forslag, vil Følgen blive, at den samme Familie, som vil indvinde 6—7 Kr. paa Sukkerskatten, vil komme af med 12—14 Kr. gennem Olfatten. Det vil blive det virkelige Forhold, og jeg tror ikke, at hvad jeg har anført her for Byens Vedkommende, kan bestyldes for at være over-

spændt Tale. Men er det Tilfældet, indser jeg ikke, hvorledes man kan komme bort fra det, jeg sagde i mit forrige Foredrag, at dette Lovforslag er et Lovforslag, der bestatter Arbejderne i Byerne til Fordel for Industrien og de velhavende. Det forekommer mig, at denne min Sætning endnu ikke er modbevist, og en Politik af den Art, særlig oven paa den sidste Valgdag, er ikke i Overensstemmelse med god Oppositionspolitik. Saa vidt jeg veed, faldt der under den Kampagne, som gik forud for den sidste Valgdag, Udtalelser om, at baade Olfat og Brændevinskat ere Skatter paa Forbrugsgegenstande, som bruges af Arbejderne og den lavere Mellemklasse, den ene særlig i Byerne og den anden paa Landet, og vi sagde, at vi vare Modstandere af dem begge. Nu staa vi paa det Standpunkt, at vi frasalde, hvad der den Gang blev sagt; i alt Fald vilde det gælde for mit Vedkommende, hvis jeg gif med til den foreslaaede Skat for Byernes Vedkommende, og jeg gad vide, naar vi frasalde det, hvilken Garanti, om jeg saa maa sige, Landarbejderne skulde have for, at man ikke, naar man kom til den øvrige Toldlov, ogsaa for deres Vedkommende gif ind paa Kompensationer af samme Art, som der her er Tale om. Hvad Landarbejderne angaar, tror jeg, at de kunne deles i to Klasser. Den ene Klasse er de ugifte Arbejdere, som arbejde udenfor Hjemmet. For dem gælder det, at en Bajer om Dagen er noget meget hyppigt og ret almindeligt f. Eks. for Folk, der have Arbejde ved Jærnbaner eller ved større offentlige Foretagender. Det eneste Sted, hvor jeg kan tænke mig, at denne Lov kan medføre Besparelser, vil derfor være hos de gifte Landarbejdere, idet de gifte Landarbejdere Naar mange Steder i Landet ere saa flette, at der i Forvejen næsten intet bajerst O bliver Tale om, og at der ganske vist ogsaa bliver Tale om grumme lidt Sukker; men at man ikke, naar man er i Nød, er i Stand til i samme Grad at udelukke Sukker, som man er i Stand til at udelukke O, tør anses for givet. Jeg maa imidlertid sige, at jeg tror ikke, at det ørede Medlem fra Næsens har Ret i den Maade, hvorpaa han skildrede Forholdet. Ja, mulig ligger det i den af ham lovpriste dejlige Egn, hvor Frugter gro saa mageløst udmærket, og Forholdene synes at være mere paradisiske end andre Steder i Landet, men ellers tror jeg ikke, at det er saa almindeligt at se Børnene møde i Skolen med Sukker paa Brødet. Jeg har set noget andet af den Slags Ting, da jeg var med til at gaa i Almuestolen. Da mødte Børnene ikke med Sukker paa Brødet, men de mødte med Flæsk paa Brødet, eller